

Effect corona op lokaal armoede/schuldenbeleid

Jochem Heemskerk
24 november 2020

Armoede en Schulden

Ik slaap slecht.

Ik vergeet dingen.

Ik voel me boos.

Ik voel me bang.

Ik voel me eenzaam, heb weinig contact.

Ik kan me niet goed concentreren.

GEZOND IN ...
STIMULERINGSPROGRAMMA OGS
LOCALE AANPAK GEZONDHEIDSGESTANDEN

**INSPIRATIE- EN WERKBOEK
ARMOEDE, SCHULDEN & GEZONDHEID**

WERKEN AAN PREVENTIE

PHAROS
DE VERBODEN WEG NAAR GEZONDHEID

PLATFORM31
HOEVEEL TOEGANG NAAR DE WEG

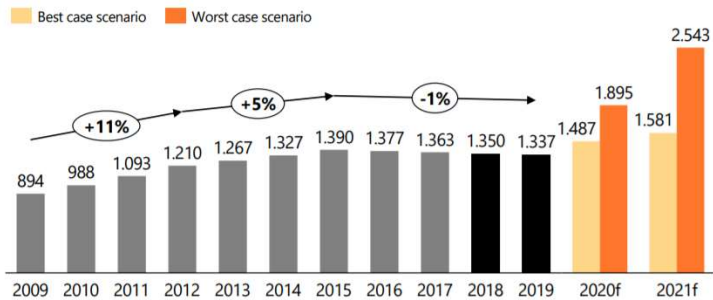
Stedennetwerk
G40

Factsheet Armoede en Schulden | 2019

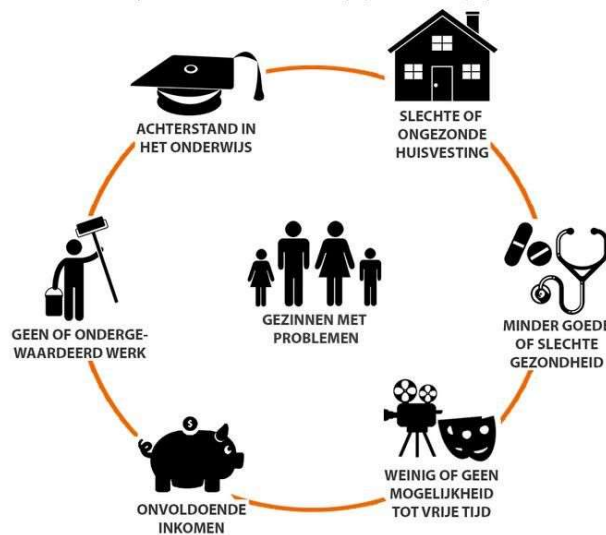
PLATFORM31
HOEVEEL TOEGANG NAAR DE WEG

Aanleiding

Totaal huishoudens met schuld NL⁽¹⁾
(2018 – 2021f, '000)

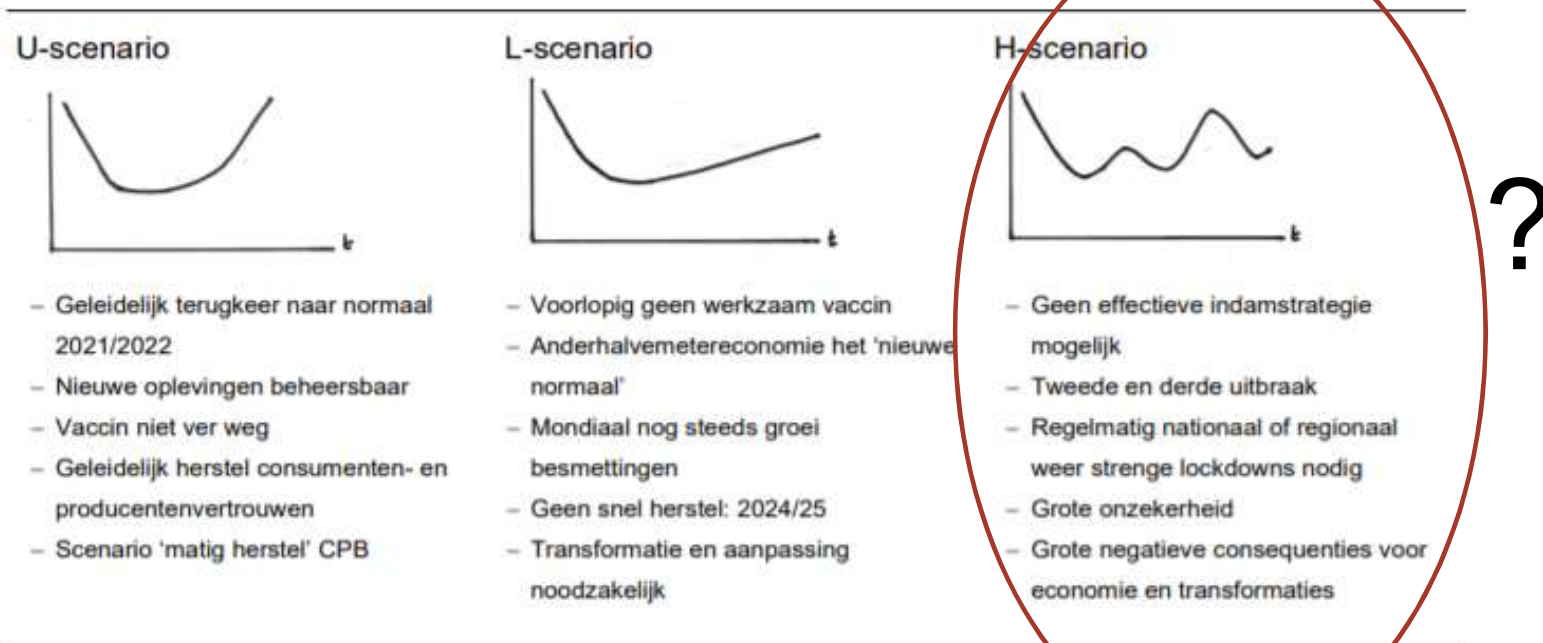

Bron: SchuldenlabNL en Deloitte

Een toename van armoede- en schuldenproblematiek en tegelijkertijd knellende begrotingen bij gemeenten. Waar leg je als gemeente de prioriteit?

Onzekerheid is nog groot

Platform31: Coronacrisis en de stad

Gevolgen corona op lokaal armoede/schuldenbeleid

Hoofdvraag

Wat zijn de uitdagingen, kansen en dilemma's waar gemeenten voor staan op het beleidsveld armoede en schulden door de korte- en lange termijn effecten van de coronacrisis?

Aanpak

- Literatuuronderzoek
- 14 gesprekken met wetenschappers en experts (bijv. Nibud, ervaringsdeskundigen)

Onderzoek gaat over het 'wat', discussie over het 'hoe'

Literatuur: toename problematiek onder kwetsbare en nieuwe groepen

'Als Dayenne het kan, kun jij het ook'

Kwetsbare groepen raken (opnieuw) in problemen, bijv.:

- Kinderen en jongeren die in armoede opgroeien
- Flexwerkers
- Mensen met migratieachtergrond
- LVB

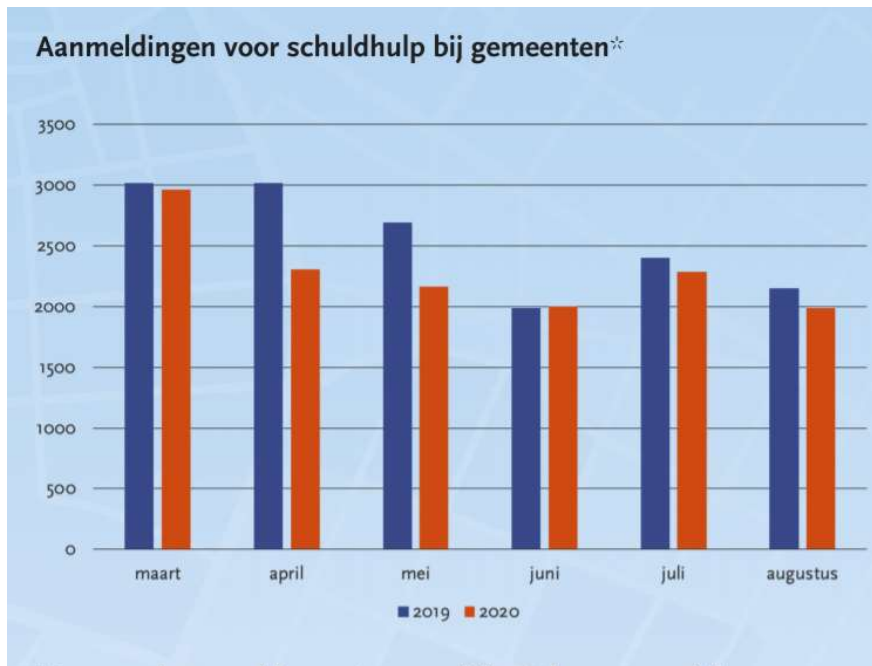
De zelfredzame die 'toevallig' in de problemen komt, bijv.:

- Jongeren
- Zzp'ers

Maar is onderscheid tussen deze groepen op papier wel te maken?

Voorbeeld: schijnzzp'ers

De boeggolf aan schulden is nog niet in beeld

Bron: NVVK & Divosa

Monitor Schuldhelpverlening in coronatijd:

- Meer vragen aan de voorkant
- Aanmelders zijn zelfredzaam en vaardig
- Ongeveer 16% gerelateerd aan corona

Dus: Instroom lijkt meer financieel zelfredzaam

Discussie:

- Wanneer komt de boeggolf aan schuldenproblematiek?
- Waar zijn de minder zelfredzamen?

4 Hoofdthema's van G40 themagroep armoede en schulden

Algemeen

Experts: Het gaat vooral om opschalen, versnellen, uitbreiden en aansluiten bij ontwikkelingen

Besparingen? Vooral in creativiteit, maatwerk en minder bureaucratie

Bevindingen adhv thema's G40 themagroep armoede en schulden:

- Bestrijden van armoede
- Vroegsignalering en preventie
- **Sociale incasso**
- Effectieve schuldhulpverlening en beschermingsbewind

1. Bestrijden van armoede

Opgave: Voorkomen dat mensen in vicieuze cirkel terecht komen

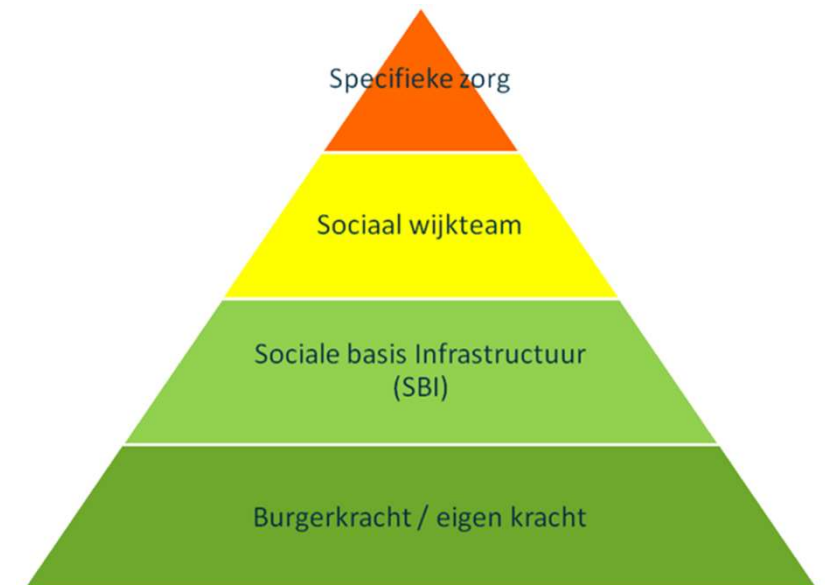
- Maak minimavoorzieningen bekender, vooral bij werkenden (bijv. online of via werkgevers)
- Voorkom achterstanden bij kinderen en jongeren in armoede (gebruik ervaringsdeskundigen!)
- Begeleiding naar werk
  1. Deel kansrijke groep vindt vanzelf weer werk als de lockdown voorbij is
  2. **Omscholing (let op: ook coaching!)**
  3. Blijven inzetten op kwetsbare groep in bijstand

2. Vroegsignalering en preventie

Opgave: Mensen kloppen vaak pas te laat aan met financiële problemen, hoe kun je er eerder bij zijn?

- Taboe armoede doorbreken
- Outreachend handelen op signalen van betalingsachterstanden van vastelastenpartners
- **Versterken/Inzetten op vroegsignalering in sociale basis door partners (buurthuizen e.d.)**
- Tozo en NOW benutten

4. Effectieve schuldhulpverlening

Opgave: Dienstverlening die past bij nieuwe en oude groep schuldenaren

- Inzet op sneller oplossen financiële stress/problemen (schulden overnemen!)
- **Inzet op goede intake om te bepalen wat iemand nodig heeft (en zelf kan)**
- Expertise/capaciteit voor zzp'ers verhogen. Waar mogelijk creatief met groep omgaan zodat iemand snel in 'gewone' traject doorkan.
- digitaliseren

Tenslotte – terug naar de denkrichtingen

- Versterken sociale basisinfrastructuur (signaleren!)
- Vergroot bestaanszekerheid
- Geef voorrang aan kwetsbare groepen
- Ga voor kansengelijkheid in onderwijs en arbeid
- Geef extra aandacht aan mentale gezondheid
- Toegankelijke informatie
- Digitalisering